

SŁOWO

Wilno, Sobota 3-go stycznia 1925

PRENUMERATA miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową 6 złote, szragranice 6 złotych. Konto czełowe w Pocztowej Kasie Omasędującejowej Nr 80.289
Cena pojedynczego N-ra 15 groszy.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, stwartia od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

CENA OGŁOSZEŃ. Wiersz milimetrówy jednospaltowy nadstr. 1-3-4 15 gr. za tekstem 10 groszy. Kłoniła nadesłana lub nadesłana 40 gr. Matymonijak 15 gr. W N-rach świątecznych i na prowincji 25 proc. drożej.

Mała Wojna Europejska.

Jedną z najciekawszych cząstek tego potopa wydawnictw, jaki zalewa Francję jest niewątpliwie emigracyjna prasa rosyjska. Podczas jednak kiedy prasa zachodnia, zajęta jest przeważnie ogłaszaniem i analizą faktów dnia dzisiejszego, prasa wschodnia, prasa ludzi zęsknionych do ojezyny, żyjących w nostalgji, wśród nędzy i poniewierki talactwa,—myślą wybiega ustawicznie ku olbrzymim niewiadomym przyszłości i szuka „snobów na niebie i ziemi”, zwiastujących upadek nienawistnego ustroju bolszewickiego.

Ma jej te łamacz można od czasu do czasu wyzyskać najciekawsze hipotezy, tyczące najbliższych politycznych losów Europy. Jakkolwiek przyjmować je należy z zastrzeżeniem, gdyż nie pochodzą ze źródła dość bezinteresownego, jednakże dziś wydają się one niewątpliwie znacznie bardziej prawdopodobne, niż przed półroczem. Przechodzę do tych arcy-ciekawych rzeczy.

Zagadnieniem dominującym w obecnej polityce europejskiej jest prawa kosztów wojny europejskiej. mijając już to, że t. zw. „odszkodowania niemieckie” w najlepszym wypadku pokryją tylko część ogólnych deficytów Ententy, istnieje deficyt daleko groźniejszy t. zw. „pośredni deficyt wojenny”. Przyczyną tego drugiego deficytu jest emancypacja przemysłowa innych części świata, a co za tem idzie coraz większa trudność w znalezieniu rynków zbytu dla Kontynentu Europejskiego.

Skutkiem tego zachodzi zjawisko systematycznego osłabienia powolnego obniżania się stopy życiowej społeczeństw Kontynentu, nawet w tych krajach, które bezpośrednio z wojną się nie zetknęły. W związku z tem zachodzi niebezpieczny proces proletaryzacji klas średnich, które były dotychczas najpotężniejszym czynnikiem harmonji społecznej Europy. A co za tem idzie — wzrost (?) wpływów komunistycznych i zaniepokojenie rządzącej dalsi światem zachodnio-europejskiej i amerykańskiej burżuazji.

Wśród tej to burżuazji coraz bardziej popularną staje się myśl wyniesienia kolonii dość wielkiej i dość bogatej, aby mogła opłacić, jako rynek zbytu i dostarczycielka surowców, bezpośrednio i pośrednio koszty wojny, a co za tem idzie wstrzymać spadek stopy życiowej klas średnich i ustabilizować władzę mieszczaństwa nad Europą. Tą kolonią ma zostać Rosja.

Na czele tej nowej teorii politycznej przetrwania ciężarów wojny z zachodu na wschód, którą nazywam Teorią Małej Wojny Europejskiej na pokrycie skutków „Wielkiej” — wysuwa się obecnie, najniebezpieczniejszy wróg Rosji, Anglja, która do motywów gospodarczych wieka XX-go dorzuca jeszcze tradycyjną wieki XIX-go obawę wpływów rosyjskich w Azji.

Do niedawna wbrew teorii o jednolitości polityki angielskiej walczły ze sobą w Anglii trzy prądy w stosunku do polityki zewnętrznej. Prąd pacyfistyczny (Macdonald) zbyt znany, aby się nad nim trzeba było rozwodzić — z tendencją przetrwania wewnętrznego ciężarów na mieszczaństwo. Prąd anty-francuski Lloyd George'a z tendencją wykwiłowania Ameryki i Francji, oraz

po wojnie eksploatacji Rosji do wspólni z Niemcami. Wreszcie prąd, który dziś odniósł świetne zwycięstwo, zajęcia się sprawami demowem t. j. dominjów, zacieśnienia węzłów, łączących Entente, rezerwy wobec Niemiec i przetrwania kosztów wojny na wschód Europy, zwłaszcza że obrona dominjów, zmniejsza siłą rzeczy do jaknajenergiczniejszej walki z propagandą azjatycką Sowietów.

Z drugiej strony Rosja, wyczuwając zbliżające się niebezpieczeństwo, usiłuje drogą „wykorzystania proletaryzacji klas średnich Europy” t. j. agitacji komunist. oraz agitacji w kolonjach, osłabić wewnętrzna spójność zachodu i podważyć jego potęgę. Daje to jednak rezultaty wręcz odwrotne: rozdrażnienie rządów i wzrastającą solidarność mieszczaństwa, do niedawna podzielonego pomiędzy poszczególne prądy polityczne, nie wyłączając socjalizmu, a dziś coraz bardziej jednoczącego się w obozie konserwatywnym. Wzrastająca solidarność zachodu z jednej strony, z drugiej zaś wzrastająca wskutek podenerwowania buta sowieckiego wytwarzają w Europie nastroj podobny do nastrojów poprzedzających „Wojnę Krymską”.

Realizacja planu przetrwania kosztów wojny na wschód ma się odbyć w sposób dwójaki: wewnętrzny lub zewnętrzny. Ponieważ po śmierci Lenina i depopularyzacji Trockiego autorytet komunizmu wewnątrz Rosji upadł ostatecznie, zostanie więc dokonana próba zamachu stanu i wprowadzenia na czołw przywódcoj partji koalicyjnej w Rosji Wielkiego Księcia Mikołaja Mikołajewicza. Wraz z zobowiązaniem ogłoszenia w Rosji Monarchji Konstytucyjnej, muszą zostać podpisane przez kandydata zobowiązania nadania określonych koncesji gospodarczych, oraz oczywiście uznanie starych zobowiązań.

Gdyby ta droga zawiodła, pozostałby właściwy plan „Małej Wojny” z celem uzyskania terenów dla t. zw. „gwarancji terytorjalnych”. Krócej mówiąc oderwania pewnej części terytorjum rosyjskiego dla eksploatacji gospodarczej, celem pokrycia należności (analogja do sprawy Ruhr). — Przytem terytorjum gwarancyjne miałoby objąć Ukrainę, Zagłębie Donieckie, Kaukaz i Krym. Analogicznie więc do Wojny Krymskiej działania wojenne miałyby się rozpocząć na południu.

O Polsce i Rumunji niema wzmianki w tych projektach. Niemcy wzamian, za neutralność zostaliby zwolnione od części odszkodowań. Turcja wzamian za „nabytki terytorjalne” musiałaby, oprócz bezpośredniego udziału, przeciwdziałać inwazji rosyjskiej w Azji, oraz wyrzec się agitacji wśród mahometan angielskich.

Tak się przedstawia w ogólnych zarysach szkic przyszłej inwazji zachodu na wschód. Sądzę, że w tych hipotezach jest mniej fantazji, niżby to się na pierwszy rzut oka zdawać mogło. W wieki XIX zachód usiłował trzykrotnie wtargnąć do Rosji i tylko pierwsza próba, próba Napoleona I-go poniosła fiasko. Dwie następne, Wojna Krymska i Wielka Wojna, przyniosły klęskę państwu Carów, zakończoną upadkiem jedynej siły, trzymającej na uwłędzi prądy odrodkowe... Ze

jednocześnie obecne osłabienie Rosji zbiegło się z kryzysem gospodarczym zachodu, nie przeszły to weale prawem życiowym, według których słabszy kontrahent płaci kosztą silniejszego.

Czy Polska pozostanie bierną w nadchodzących zapasach zachodu ze wschodem, czy też zechce nasilować politykę Piemontu? Czy obok Garibaldiiego wyróżnie Cavour polski? — Oto zasadnicze pytania na które musimy sobie odpowiedzieć. W każdym razie wobec szukającej się nowej serii napadów wiosennych dyplomacja polska winna zdobyć się na ton bardziej ostry, niż to było za czasów Macdonalda, społeczeństwo zaś i władze administracyjne na Kresach uczynić bardziej twarde w walce z rebelją. Wszakże neutralność Polski w nadchodzących śmiertelnych zapasach Rosji z Anglią byłaby dla Rosji rzeczą nader ważną. A neutralności podarować państwa Sowietów nie możemy.

Kasimierz Leżycki.

Sytuacja we Włoszech.

Przed posiedzeniem parlamentu.

RZYM. 21. (Pat). Wielkie zainteresowanie wzbudza jutrzejsze posiedzenie parlamentu. Premier ma wygłosić przemówienie, uzasadniające decyzje powzięte przez ostatnią radę ministrów oraz politykę dni ostatnich. Jak zapewniają w toku przemówienia premier złoży kategoriyczne oświadczenie wzywające wszystkich do wyrobienia w sobie poczucia odpowiedzialności narodowej. Co się tyczy polityki rządu, Mussolini ma podobno raz jeszcze złożyć zapewnienie o niezmiennym swem postanowieniu utrzymania pokoju i ładu w kraju, stosowania represji do tych, którzy go zakłóca, szerząc niesgodnie z prawem pogłoski, oraz odparcia wszelkich prób akcyj ulicznych, bez względu na to, która strona podejmowałaby te próby.

Zakaz wieców i zgromadzeń.

RZYM. 21. (Pat). Minister spraw wewnętrznych zabronił urządzania wszelkich wieców i zgromadzeń, zakazując przytem odbycia zapowiadzanego na niedzielę zebrania faszystów. Ponadto minister wysłał do Florencji specjalnego inspektora dla przeprowadzenia śledztwa w sprawie wystąpień, jakie miały tam miejsce onegdaj.

Wywiad Pat'a.

RZYM. 21. (Pat). Senat ma przysięść wznowienie swych obrad. Tymczasem trwają w dalszym ciągu narady polityków. Giolitti, do którego udał się wczoraj przedstawiciel Pat'a oświadczył, iż pomimo świat jest on tak zajęty, że nie ma czasu na jakąkolwiek rozmowę weseńniej niż za tydzień. Podobno odbywają się częste rozmowy Orlando z Giolittim. Orlando miał również w czasie swiat kilkakrotnie rozmowę z Salandra. Rozmowy te mają oczywiście na celu zastanowienie się nad sposobami współdziałania w sprawie uspokojenia wzmożonych ostatnio walk partyjnych. Wyniki tych rozmów mają być naogół pomyślne.

Wygrane dolarówki.

WARSZAWA. 21. (PAT). W dzisiejszem losowaniu pożyczki dolarowej większe wygrane padły na następujące numery:
40 tys. dolarów — 080.898,
8 tys. dol. — 454.314,
3 tys. dol. — 833.112,
1000 dol. — 677.775, 086.278,
127.856, 616.887, 052.666, 503.691,
684.687, 799.546, 298.715, 328.324.

Z BROEL-PLATERÓW
MARJA ŻAGIELLOWA

Urodzona w Szalejkach w 1842 r., zmarła w Wilnie dnia 1 stycznia po długich cierpieniach, opatrzona Św. Sakramentami

Msza św. za spokój Jej duszy będzie odprawiona dnia 5-go stycznia o g. 9 i pół w kościele św. Jakóba, a po niej nastąpi pogrzeb na cmentarzu bernardyńskim.

O czem zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

Córka, Synowie, Synowa i Wnuki.

Za Kordonem.

(Od naszego korespondenta z pogranicza).

„Bielgoskino”.
Białoruski państwowy kinematograf — jak donosi „Zwiesza” — rozpoczął już swoją działalność. Żaden film nie będzie mógł być wyświetlany bez wzy cenzuralnej „Bielgoskina”. „Bielgoskino” rozpoczęło już niezależnie od swej roli władzy kinematograficznej dostarczanie kinematografom mińskim: „Czerwona Pochodnia”, „Czerwona Gwiazda” dostarczanie filmów w pierwszym rzędzie artystycznych.

Pozatem „Bielgoskino” w niedługim czasie ma przystąpić do organizacji kinematografów w okręgach robotniczych i większych wsiach. Działalność t. zw. „Proletkino” została skoordynowana z kinematografami państwowymi. „Proletkino” wyświetla obecnie film pod tytułem „Z iskry płomienie” ilustrujący walki bolszewików z kontrrewelucją w latach 1919—1920.

Uwięzienie pułkownika Graeca.
„Miot” donosi: „W Mińsku aresztowany został przez G. P. U. (Państwowy Zarząd polityczny) były naczelnik sztabu bandyckiej organizacji białoruskiej „Zielony Dąb” pułkownik Graec Ksieniewicz”. Pułkownik Ksieniewicz ostatnio stał na czele partyzanckiego ruchu włościan Białorusinów, których represje sowieckie doprowadziły do częstych czynnych wystąpień. Szczegółów aresztowania „Miot” nie podaje.

Zjazd chłopów-społeczniczek.
Bolszewicy zorganizowali zjazd przedstawicieli organizacji kobiecych. Zjazd ten odbył się w ostatnich dniach grudnia. Uchwalone przez zebranych rezolucje nie różnią się niczem od zwykłych szablonowych z góry nakazanych przez stery kierownicze partji uchwał w sprawie podatków, pracy komunistycznej i t. d.

W zjeździe wziął udział renegat ksiądz Chrzczonowicz, który wygłosił tam kilka prowokacyjnych antyreliгиозnych przemówień.

Występy ks. Chrzczonowicza.
Ksiądz Chrzczonowicz, jak już donosiłem, był proboszczem w kościele św. Barbary w Witebsku i 14 grudnia ubiegłego roku wyrzucił się stanu duchownego, przekupiony przez komunistów, rozpoczął objazd Białorusi wygłaszając odczyty i pogadanki w duchu ateistycznym i operując argumentami zaczerpniętymi ze szpalt „Bezbożnika”.

Z powodu jego przybycia do Mińska „Miot” poświęcił kilka artykułów omawiających jego zwrot ku „prawdzie t. j. dążeniu do wyzwolenia ludzkości na drodze walki z kapitalizmem” w tymże numerze znajdujemy autobiografię nowego pioniera walki z religją. Przepelniona ona jest nieścisłościami, które tylko dla oka „oświeconych” komunistów

są niewidoczne. W jednym ep. ustępie ks. Chrzczonowicz twierdził że jest kapłanem od lat 17 tu, na innem zaś miejscu pisał że skruca „prawowitego komunisty” jak przyjmował unitów przed ogłoszeniem manifestu. Należy pamiętać że manifest wydany był w roku 1904 czyli inaczej 20 lat temu, ksiądz Chrzczonowicz zaś w zastąpieniu religijnym Jaszczu nie będąc kapłanem przyjmował unitów

Podobnych sprzeczności przytoczyć można mnóstwo.
Bolszewicy demonstrują obecnie wszędzie gdzie się tylko zdarzy okazja ks. Chrzczonowicza, organizując kampanie antyreliгиозne. Jest on obecnie ich najlepszym sługą i „politrobotnikiem”.

Skutki wywozu zboża.
Przy komisarzyce ludowym Handlu Wewnętrznego odbyła się narada, na której po zaznajomieniu się z rzeczywistym stanem uprawy zacji na Białorusi postanowiono utworzyć nietykalny rezerwy fundusz zbożowy w ogólnej ilości 55 tysięcy pudów. Fundusz będzie przechowywany w składnicach: „Gostorgbiela” i „Chleboprodukt”. Kredyty na zakup funduszu mają być wyasygnowane w najbliższych dniach przez Radę Komisarzy Ludowych.

Walka chłopów z komunistami.
Ruch partyzancki chłopów na Białorusi sowieckiej przybiera coraz poważniejsze rozmiary. Ostatnio w okręgu Mohylewskim pomiędzy specjalnym oddziałem milicji sowieckiej i G. P. U. pod dowództwem komisarza Krola doszło do dłuższej walki z oddziałem chłopów. W rezultacie walki dowódca grupy chłopów Szewczenko poległ. Partja Szewczenki w ciągu ostatnich miesięcy dokonała szeregu napadów na urzędy sowieckie i, jak pisał „Zwiesza”, wymordowała dziesiątki komunistów.

Sow. bandytów i komunistów osadzonym w więzieniu Białostockim.

Miński okręgowy oddział międzynarodowej organizacji komunistycznej (M. O. P. R.) wyasygnował swemu na zakup podarków dla więźniów-komunistów osadzonych w więzieniu Białostockim. Jednocześnie z upominkami Mopra — jak donosi „Miot” — przesyła list, w którym między innymi czytamy: „My, robotnicy i chłopci wchodzący w skład mińskiej okręgowej organizacji Mopra nie możemy, słysząc wasze jęki, dochodzące do nas, spokojnie odbudowywać swą gospodarkę ludową. Kres waszych muk już się zbliża. Niech nasza pauleć pokrzepi was na ducun”. List natomiast zawiera stek ordynaryjnych wymysłów na II Międzynarodówkę i P. P. Sów, którzy są nazwani slugami i sprzedawczykami.

Białorusini.

XII.

Gazety „Litwy Srodkowej“.

Za czasów Litwy Srodkowej przy Departamencie Oświaty istniał Wydział Białoruski, na czele którego stał B. Taraszkiewicz (obecnie poseł) mając do pomocy referenta J. Stankiewicza. Wydział ten do współpracy z nauczycielstwem i społeczeństwem białoruskim w przeciągu 2 1/2 miesięcy (od połowy listopada 1920 r. do 1 lutego 1921 r.) zebrał 186 białoruskich szkół początkowych na terenie Litwy Srodkowej.

Ponadto zorganizowano zimą tegoż roku Białoruskie Seminarjum Nauczycielskie w Borunach Oszm. pow. Dyrektorem jego został p. Rak Michajłowski (obecnie poseł).

Otóż, jak już wspomnieliśmy, za czasów pierwszej okupacji niemieckiej w latach 1915—17 na terenach Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny powstały 150 z górą białoruskich szkół początkowych, oraz 2 seminarja nauczycielskie w Wilnie i Swisłocz (seminarjum w Swisłocz, z powstaniem którego zlikwidowano kuray wileńskie, upada także przez się z odejściem Niemców). W przeciągu lat 1918—20 (łącznie z Litwą Srodk.) powstały 200 z górą szkół początkowych i wspomniane przed chwilą Seminarjum Naucz. w Borunach.

Mamy więc do czynienia z 350 szkołami białoruskimi.

Zaznaczyć jednak należy że jednocześnie taka ilość szkół nigdy nie istniała. Białoruskie szkolnictwo średnie było i jest prywatne i wykazało znaczną odporność. Gimnazja białoruskie powstają stale od roku 1917 poszczególnie. A więc 1917 rok—gimnazja w Budstawiu i Stucku; 1919—w Wilnie i Mińsku.

W roku 1922 istniało już 5 gimnazjów białoruskich w granicach Polski, mianowicie w Wilnie, Radoszkowiczach i Gródku wyłącznie białoruskie, w Nowogródku zaś i Nieswieżu mieszane białorusko-rosyjskie. Co do losów poprzednio wymienionych gimnazjów to Mińskie i Stuckie znalazły się poza obrębem Rzplitej, gimnazjum zaś w Budstawiu zamknięto jeszcze w 1919 r. Pozatem istniały przez pewien czas gimnazja białoruskie w Grodnie i Pińsku. W roku 1923 zamknięto gimnazja białoruskie w Nieswieżu i Gródku, pozostało więc 3 tylko z 5 wyżejwymienionych.

Lecz już z nastaniem roku szkolnego 1924—25 Białorusini powetowali stratę, otwierając w miejscach zamkniętych nieswieżskiego, białoruskie gimnazjum w Klecku, zaś w miejscach zamkniętych w Gródku, czynione są starania o otwarcie gimnazjum w Głębokim.

W chwili więc bieżącej istnieją 4 gimnazja białoruskie (jedno z nich — nowogródzkie — mieszane; 4 niższe klasy — białoruskie, wyższe — rosyjskie).

Wspomnieć należy, że w r. 1920—21 miała miejsce próba stworzenia katedry białoruskiej na Uniwersytecie wileńskim. Katedrę tę objął wtedy prof. Massonius, który wykładał po polsku.

Wracając do wypadków wypadnie tu wspomnieć o wyjeździe do Sejmu wileńskiego w końcu roku 1921. Mianowicie ugodowa grupa

białoruska p. Aleksuka mimo spe cjalnie w tym celu wydawane białoruskie gazety, poniosła na wyborach tych zupełne fiasko.

W początku roku 1921 Wydział Białoruski przy Departamencie Oświaty zredukowano do 1 referenta tylko, którym pozostał p. Taraszkiewicz, zaś z dnem 1 stycznia 1922 r. zlikwidowano referat.

Wybory sejmowe (1922 r.)

Najważniejszym wypadkiem życia białoruskiego w r. 1922 i w ogóle zasadniczym momentem całego ruchu odrodzeniowego jest wstąpienie Białorusinów na drogę parlamentarizmu, a to dzięki przeprowadzeniu swych przedstawicieli do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, podczas wyborów 5 i 12 listopada. Wtęram spóźniewałam zdołał Białorusini przeforsować aż 14 ewych kandydatów (11 posłów i 3 senatorów). Niestety skład senatorów i posłów — w znacznej mierze — nie można uznać za fortunny. O ile chodzi o senatorów to jedynie p. A. Własow jest starym zastępczym działaczem białoruskim, pp. zaś A. Nazarewski i W. Bonda nowicz, do ostatniego czasu znani jako „ruskije ludzi“ i przeszłości białoruskiej bodaj za całkiem nie posiadają. Co się tyczy posłów białoruskich da się ich podzielić na kilka kategorii. Do najwybitniejszych należą: Br. Taraszkiewicz, ks. Ad Stankiewicz i Szym. Rak-Michajłowski; dalej zaś idą Owsiatnik, Kochanowicz, Baranow (vel Baran) i Jaremcz; są to również dawni działacze białoruscy.

Lecz co tu robią taicy panowie jak Miotta lub Jakowiuk, którzy ledwie umacniali palce w sprawie białoruskiej, zwłaszcza zaś, znani do ostatniego czasu jako „ruskije ludzi“, nie posiadający żadnej przeszłości w ruchu białoruskim, panowie Rogula i dwaj niedoświadczeni Kaliaowski i Sobolewski — zaiste, niewiadomci (i w każdym razie nie byli to brak ludzi, chodźto raczej o wyborów).

P. Sobolewski (domniemany 12-ty poseł białoruski) odpadł przy ostatecznym podziale mandatów, Kaliaowski zaś, nie zatwierdzonego przez Komisję Weryfikacyjną Sejmu wobec braku obywatelstwa, — zastąpił p. Wołoszyn. Obiór p. Roguli na prezesa Białor. Klubu Sejmowego, w miejsce dotychczas piastującego go p. Taraszkiewicza, — jaki nastąpił ostatnimi czasy, da się wytłómaczyć il tylko potrzebą zasażenia zastrzeżenia opozycji białoruskiej względem rządu, do czego się akurat nadawał p. B. Rogula jako rusofil i radykał. Wprawdzie i p. Taraszkiewicz nie jest zachowawcą, wychowany jednak w kulturze polskiej, uważany jest za polonofila, więc — zarazie — nie odpowiedni. Chciano go zresztą „ukarać“ za przyjęcie udziału w „Towarzystwie Polsko Białoruskim“ w Wilnie, którego był jednym z inicjatorów. Miało ono służyć celom „wzajemnego zbliżenia się i współpracy polskiego i białoruskiego społeczeństwa na niwie nauki, kultury, historii, literatury, sztuki, obyczaj i t. d.“, jednakże rozpadło się latem 1924, jeszcze przed zebraniem inauguracyjnym.

Parę posłów białoruskich po pewnym czasie znalazło się poza obrębem Sejmu; Baranow w więzie-

niu, Jakowiuk zaś zbiegł do Litwy (vide: proces białostocki). Miejsca ich dotychczas nie są obciążone wobec trwającego sporu białorusko-żydowskiego co do osób następców. Wszyscy ci wyżej wymienieni posłowie i senatorowie białoruscy przeszali z liaty Nr. 16 (Blok mniejszości). Większość ich reprezentuje kierunki radykalne. Ugodowcy białoruscy („Zielonodubowy — Batachowcy“; „Aleksukowcy“; „białoruscy aktywiści bezpartyjni“) znów ponieśli klęskę przy wyborach.

Z białoruskiego życia kulturalnego w tym roku warto wspomnieć o prasie białoruskiej. Gazet, co-

prawda, wychodzi w Wilnie zaledwie dwie (nie licząc w to efemeryd wyborczych) do tego niesystematycznie z przerwami, lecz zato młodzież białoruska wydaje (co prawda niezbyt długo) aż 4 pisma: Studenci białoruscy U. S. B. redagują miesięcznik „Nasz szlach“; młodzież szkolna starszych klas gimnazjum biał., również miesięcznik — „Maładoje życie“, zaś dzieci młodszych klas tegoż gimnazjum, oraz przytułku białoruskiego, odbijają osobno na szapirografie swoje własne pismo „Usched“ i „Zorka“.

K. Swirczynski.

SEJM I RZĄD.

Przyjęcie noworoczno na Zamku.

We czwartek rano p. Prezydent Rzeczypospolitej po przyjęciu życzeń od personelu kancelarii cywilnej i adiutantury przybył do Zamku. Po wysłuchaniu nabożeństwa p. Prezydent udał się do sali Marmarowej, gdzie słożyli mu kolejno życzenia ks. kardynał Kakowski, marszałek Senatu Trampczyński, w zastępstwie nieobecnych marszałka Sejmu wicemarszałek tow. Moraczewski, rzędn na oszele z p. premierem Grabkian i prezes Sądu Najwyższego p. Seyda. Następnie p. Prezydent przeszedł do sali Ryserskiej, gdzie oczekiwał zgromadzony w komisie korpus dyplomatyczny. Przemówienie w imieniu akredytowanych w Warszawie przedstawicieli państw obcych wygłosił nuncjusz papieski ks. Lauri. P. Prezydent odpowiedział na przemówienie nuncjusza, poczem po przywitaniu się z wszystkimi dyplomatami udał się do sali Aksamitowej, gdzie oczekiwały już delegacje duchowieństwa rzymsko-katolickiego, prawosławnego, ewangelicko-reformowanego i wyznania mojżeszowego, dalej, delegacje Sejmu i Senatu, Generalicji, Rady miejskiej, senatów wyższych uczelni, urzędników państwowych oraz przedstawiciele różnych stolecznych instytucji rządowych, samorządowych i prywatnych.

Po przyjęciu życzeń p. Prezydent o godz. 13 m. 45 opuścił Zamek, udając się do Belwederu.

Nuncjusz Apostolski u Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dnia 31 grudnia 1924 roku Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w pałacu Belwederkim Jego Eminencje Mensignera Lauri, Nuncjusza Apostolskiego na audjencji prywatnej, podczas której Nuncjusz z polecenia Ojca Świętego, wręczył p. Prezydentowi Rzeczypospolitej wraz z listem odręcznym J. Świętebliwości, dwa medale złote, które w roku 1900 Papiież Leon XIII, po zakończeniu roku świętego stosownie do zwyczajów zamurował w tak zw. świętych wrotach Bazyliki Sw. Piotra w Rzymie.

Rok Jubileuszowy, czyli rok Święty przypada jak wiadomo co 25 lat, obecny rok Święty rozpoczął się 24 grudnia 1924 roku, w którym to dniu przy zachowaniu uroczystego ceremonjału Papiież Pius XI otworzył zamurowane wrota na cały czas trwania obecnego roku Świętego.

notując ją zazwyczaj w związku ze śmiercią Henryka II. Oto najważniejsze z pamiętanych: Rocznik Korbejski r. 1026: „Panował wielki głód tak, że bardzo wielu osób zmarło, panowała nuda i wielka zaraza. W tymże roku pomazany został na króla Bolesław, Słowianin; niedługo potem jednakże umarł“. Rocznik kuodlinburski r. 1025: „Bolesław książę polski, dowiedziawszy się o śmierci cesarza Henryka i wzbiwszy się w dumę tak dalece przepenił się trucizną pychy, że przez zuchwałą uzurpację zaczął się pomazać i włożyć sobie koronę. Po którym to wszakże śmiałem zuchwałstwie wnet nastąpiła pomsta Boża. W krótkim bowiem czasie spadła bowiem na niego smutna śmierć“. Rocznik magdeburgski ogranicza się do podania pierwszej części powyższej wiadomości o zuchwałstwie Bolesława, bez szczegółów dotyczących bliższej śmierci. W podobny sposób opisują ten wypadek inne źródła niemieckie, jak Wippo, który pod rok 1025 zaznacza iż „Stewianin Bolesław, książę Polaków, przywłaszczył sobie insygnja i tytuł królewski z krzywdą króla (niemieckiego) Konrada (następcy Henryka II). Lecz śmierć rychło jego zuchwałstwo unicestwiała“. Tę samą wiadomość podaje i Annałista Saxo.

Koronacja Bolesława Chrobrego.

Od kilku tygodni z coraz to większym zainteresowaniem omawianą jest sprawa dziewięćsetletniej rocznicy koronacji królewskiej w Polsce, dokonanej przez Bolesława Chrobrego, jako doniesień daty w dziejach budowy państwa polskiego, znaczącej moment ostateczny jego konsolidacji wewnętrznej i uniezależnienia się na zewnątrz. Może nie od rzeczy będzie przypomnieć warunki wśród jakich ta koronacja nastąpiła i poglądy jakie naówczas co do niej panowały, ażeby orientować się w doniosłości tego faktu nie tylko w tem świetle, w jakim nam dzisiaj spoglądamy, ale w sytuacji ówczesnej, w stosunkach Polski XI w.

Sprawa uzyskania korony królewskiej ciągnie się w istocie przez całe panowanie Bolesława Chrobrego, przedewszystkiem zaś od słynnego zjazdu gnieźnieńskiego w r. 1000, na którym jednak wbrew niejednokrotnie powtarzanym poglądom, o istotnej koronacji Bolesława przez Ottona nie mogło być mowy. Symboliczny gest włożenia korony na głowę Bolesława przez Ottona oznaczać mógł bowiem co najwyżej wolę Ottona III co do wy-

niesienia Bolesława do godności królewskiej. Koronacja wszakże nie mogła się odbyć bez sakry, bez pomazania, na które potrzeba było zgody Rzymu. Tej, jak wiadomo, nie otrzymano, a rychła śmierć Ottona III i objęcie rządów przez nieprzychylnego Polsce Henryka II odsunęły cały plan w dalszą przyszłość. Jest jednak rzeczą charakterystyczną, że późniejsza tradycja historyczna pannażąca w Polsce pojmowała ten akt jako koronację i że po Gallu, który pierwszy dał jej wyraz, powtarzali ją dalsi kronikarze. Na tem stanowisku stoi też zupełnie wyraźnie i Długosz, który od uroczystości gnieźnieńskiej, do której nazywał Bolesława królem, zaczyna go systematycznie tytułować królem. W związku z tem źródła te milczą o istotnej koronacji Bolesława u schyłku jego życia. Ze ten pogląd na znaczenie aktu z r. 1000 nie odpowiadał istotnemu stanowi rzeczy i stanowisku samego Bolesława i jego współczesnych, tego dowodzą zarówno nieudane starania polskie w Rzymie, jak i przeprowadzenie znanego aktu koronacyjnego po upływie ćwierci wieku. Czerpiemy o nim wiadomości wyłącznie ze źródeł obcych, niemieckich.

Źródła te podają zresztą wiadomość ową niezmiernie lakonicznie

Walka z Radiczem.

Rozwiązanie stronnictwa.

BIAŁOGRÓD. 21. (Pat). Dział rząd ogłosił decyzję, obejmującą całość zarządzeń przeciwko nielegalnej działalności stronnictwa chłopsko republikańskiego, kierowanego przez Radicza. Decyzja ta nakazuje: 1) Natychmiastowe rozwiązanie partji Radicza, która przez przystąpienie swe do Międzynarodówki chłopskiej stała się częścią składową międzynarodówki komunistycznej. 2) Uniemożliwienie z dnem dzisiejszym wszelkich wystąpień partji Radicza na zebraniach, odczytach oraz publikacji książek, 3) Ścisłe zastosowanie środków przewidzianych w artykule 18 ym ustawy o ochronie państwa. Ustawa ta zakazuje członkom niedozwolonych organizacji pełnienie czynności urzędowych lub służby publicznej, oraz uniemożliwia uzyskanie mandatu poselskiego. 4) Natychmiastowe konfiskate archiwów dzienników, publikacji i korespondencji partji Radicza. 5) Natychmiastowe rozpoczęcie śledzenia głównych przywódców partji.

Areszty.

WIEN. 21. (Pat). „Neue Freie Presse“ donosi z Zagrzebia, że w ciągu najbliższego przedpołudnia aresztowano drugiego wice-przewodniczącego partji Radicza — Prodawca, oraz 1-go sekretarza partji — Krjowicza. Pierwszy wice-przewodniczący dr. Maćk nie mógł być aresztowany, gdyż jako członek głównego komitetu wyborczego jest nieetykalny. U wielu członków partji dokonano rewizji.

Z Finlandji.

Służba państwowa kobiet.

W Komisji przygotowującej prawa powstał projekt prawa o służbie państwowej kobiet. Zgodnie z projektem kobiety mogą zajmować na służbie państwowej wszelkie stanowiska i posiadać wszelkie rangi. Wykluczona jest tylko służba sądowa i wojskowa. Prace wymagające siły fizycznej mogą być powierzane kobietom jedynie po określeniu w każdym poszczególnym wypadku że kandydatka im posiada. Projektodawcy nie dają do zupełnego zrównania kobiet, zaznaczając, iż istnieje wiele stanowisk na których mężczyźni są bardziej odpowiedni, tak np. służba dyplomatyczna i konsularna, więzienna, policyjna, rzeczna i t. d.

Zwiększenie godzin pracy.

Zgodnie ze specjalną klauzulą, istniejącą w prawie o ósmio-godzinnym dniu pracy rząd fiński wprowadził na rok 1925 pewną odchylenie od zasadniczego przepisu. W niektórych fabrykach pracujących całą dobę dzień roboczy dla dorosłego robotnika może liczyć 168 godzin na 3 tygodnie. Przez tego cały szereg prac wyjęty jest z pod prawa o 8 godz. dniu, np. prace przy budowie portów, dróg, kolei, mostów, budownictwo wiejskie i t. d.

Uchwała komsomoła.

Potępa Troskiego.

Nasz korespondent z pogranicza donosi:

Przedstawiciel francuskiego związku młodzieży komunistycznej w rozmowie z przedstawicielem „Rosty“ oświadczył, że na zjeździe związku po wysłuchaniu referatu o „leninizmie“ i „trockizmie“ zjazd uchwalił potępić „trockizm“ i przepisać biuro polityczne w sprawie bolszewizacji ruchu komunistycznego we Francji. Dalej zjazd potwierdził wszystkie uchwały Kim'a (komunistycznej międzynarodówki młodzieży) oraz postanowił dążyć do przekształcenia komsomolu francuskiego w istobny leninowski związek młodzieży.

Z tych skromnych wiadomości rocznikarskich wynika następujące pewne szczegóły: Oto, że koronacja Bolesława pozostawała w związku ze śmiercią nieprzyjawnego Henryka II, którą na dworze polskim uznano za korzystny moment do wyzyskania swoich planów, że koronacja Bolesława nie o wiele wyprzedziła jego śmierć. Wszystkie inne momenty nie wyłączając dokładniejszej daty koronacji Bolesława, którą bez bliższego uzasadnienia wielu kładzie na Boże Narodzenie, polegać mogą jedynie na kombinacjach, z tych kilku pewnych przesłanek wydobitych. Przedewszystkiem więc dadzą się ustalić pewne ramy chronologiczne. Wiadomem jest, że Henryk II zmarł w lipcu 1024 r. i że śmierć Bolesława Chrobrego przypada wedle wywodów Balcera (Genealogja Piastów) na 17 czerwieca 1025 r. Na ten zatem okres od lipca 1024 r. do czerwieca 1025 r. przypadać muszą starania Bolesława o koronę, oraz przeprowadzenie samej koronacji. Z tem zaś przedświntym do rozważenia politycznych warunków, wśród jakich dokonała się koronacja.

Wiemy, że przeprowadzoną ona została wedle przyjętej powszechnie zasady pomazania i włożenia korony. Pomazania dokonywał przed-

stawiciel Kościoła, arcybiskup gnieźnieński. Czy dokonywałby go bez zgody Rzymu? Bardziej przypuszczalnie jest wątpliwa. Najpóźniej 10 lutego, że jeśli Bolesław chciałby być dokonany koronacji z pominięciem tej zgody, to mógł to uczynić wiele wcześniej, choćby i w dniu korzystnych wojen z Henrykiem. Powtórze zmiana na tronie papieskim, jaka wówczas nastąpiła, owarowała Bolesławowi widoki łatwiejszego niż dotąd osiągnięcia zgody ze strony Rzymu na koronację, więcej, że wobec zamętu, jaki znowował w Niemczech chwilowo p. śmierci Henryka II, papież nie potrzebował się obawiać politycznego nacisku ze strony cesarskiej. Z tej też przyczyny należałoby raczej odbudowywać sobie bieg wypadków w następujący sposób: Na wieść o śmierci Henryka II, Bolesław, który o sytuacji w Niemczech doskonale był zawsze poinformowany, dzięki utrzymywanym tam wywiadowcom, spodziewając się zamieszek w Niemczech, które tam istotnie wybuchły i nie potrzebując się na razie obawiać przeszkód ze strony cesarskiej, postanowił wyzyskać moment przejściowy dla swoich celów politycznych. Prawdopodobnie jego starania w Rzymie u zgodę na koronację przepadłyby zatem na lato i na wczesną jesień 1024. Nie ulega

Sprawy gospodarcze.

Interpretacja art. 1 i 9 postanowienia Nadzwyczaj. Kom. Rozjemczaj.

W dniu 31 grudnia 1924 roku p. Bolew Leszczyński... Wzrost wycieczki opinii przedstawicieli Rady Wojewódzkiej...

Wzrost wycieczki opinii przedstawicieli Rady Wojewódzkiej... Rozbieżność poglądów w rozumieniu przez organizację zawodową...

Art. 3 postanowienia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 6 grudnia 1924 roku... Wykaz ogólnych zasad prawa cywilnego...

Wzrost wycieczki opinii przedstawicieli Rady Wojewódzkiej... Wykaz ogólnych zasad prawa cywilnego...

1 sierpnia 1919 roku (Dz. Pr. R. P. Nr. 65 poz. 894). Z powyższego wynika, że stali robotnicy...

Zatrudnienie domownika po dniu 1 stycznia 1925 roku oznacza zawarcie z nim umowy indywidualnej...

opowiadanie dla dzieci o psie (z ilustracjami). Wydanie drugie Warszawa, Arct. 1924. W Twórczości Młodej Peleki...

Stale młodsza w Warszawie, pracująca na etatowej posadzie w ministerstwie spraw zagranicznych. Na premierze 'Po burzy'...

KRONIKA

SOBOTA 3 Dnia Im. Jezusa jutro Genowefy

Wsch. st. g. 7 m. 30

Zach. st. g. 15 m. 48

WILEŃSKA.

— Polecia Restituta. Zostały ogłoszone oznaczenia Polonia Restituta na rok 1925. Za przykładem lat ubiegłych Wilno zostało omińnięte...

— (k) Wyjazd p. O. Malinowskiego. Na dzień 5 stycznia r. b. wyznaczony został wyjazd do Warszawy wojewodów z całej Rzeczypospolitej...

— (k) Ceny na przesyłki pocztowe. Od dnia 1 stycznia 1925 r. ministerjum poczt i telegrafu ustanowiło następujące ceny...

— (k) Zjazd nauczycieli szkół średnich. Doroczny zjazd delegatów związku zawodowego nauczycielstwa szkół średnich w Warszawie...

— Syndykat Dziennikarzy Polskich w Wilnie otrzymał dnia 2 go b. m. od Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich zaproszenie...

— Wykłady o Wilnie. W niedzielę 4. i b. r. w lokalu szkoły powożachwał 'Swit', ul. Pohulanka 8...

— Koncert urządzony przez Narodową Organizację Kobiet odbędzie się dziś w sobotę w sali Spółdzielców, początek o godz. 8...

— Nowości wydawnicze. — Sr. Bird 'Dusze pszozy', opowiadania z borów amerykańskich. — Kalendarz Informacyjny Zawadzkiego...

— Ilustracja. (Nr. 1 24 25) Głokawa fotografia Sienkiewicza z roku 1916 go w otoczeniu rodziny i przyjaciół...

— Władysław de Bondy. Dn. 5 go b. m. bądelsmy mieli w teatrze Polskim premierę — najautentyczniejszą i pod wielu względami sensacyjną.

— Wchodzi na scenę nigdzie dotąd nie grana sztuka Władysława de Bondy 'Po burzy'...

— Władysław de Bondy jest rodowitym wilaninem tu w Wilnie uczęszczał do gimnazjum, tu, mając lat 17 zaczął pisać...

— Tu też w Wilnie, wiosną 1903-go teatr Polski wystawił jego sztukę 'W pięciu'.

— W Petersbргу znany teatr minjatur 'Letuczaja mysz', oraz inne teatry rozrywkowe prowincjonalne wystawiają...

— Burza wojenna przerwała czasowo dalszą Bondy'ego działalność literacką. Wszedł do dyplomacji...

— Po wojnie, w 1919-tym wydał tom poezji 'Dni moje młode'; w pismach drukował poezje, studia i szkice literackie...

Biuro Reklamowe

Stefana Grabowskiego. Mickiewicza Nr. 4. Tel. 228.

UWAGA! W NAJBLIŻSZYCH DNIACH BIURO REKLAMOWE zostanie przeniesione do znacznie wygodniejszego lokalu W TYMŻE DOMU.

Przyjmujemy ogłoszenia do Słowa, Dziennika Wileńskiego, Expressu Wileńskiego, Kurjera Wileńskiego i do wszystkich bez wyjątku pism wychodzących w Wilnie i na prowincji.

WARUNKI NAJBARDZIEJ DOGODNE.

Wzrost wycieczki opinii przedstawicieli Rady Wojewódzkiej... Wykaz ogólnych zasad prawa cywilnego...

zaś kwestii, że przeprowadzono ją nie zwlekając, być może jeszcze w końcu 1024 r., co roczniki niemieckie, do których ta wieść nie zaraz doszła zanotowały pod r. 1025...

na polu usamodzielnienia państwowego Polski został zrobiony. Niepodległość państwa narodowego otrzymała swój wyraz. Tradycja korony królewskiej Bolesława pozostała żywa przez całe wieki w pamięci potomnych.

Chasy Bolesława Chrobrego, wycofując się jego ostatecznie z Czech, przypieczętowują fakt niemożności zjednoczenia ziem polskich i czeskich w jednym organizmie państwowym.

wenej swej polityki zwróconej przeciw Henrykowi IV, nastąpił drugi faza antagonizmu polsko-czeskiego. Wratysław ożenił się z córką króla czeskiego, ale odgrywał rolę przy obaleniu Smiętego. Na gruzach jego tronu rozwija on dążenie do osłabienia korony początkowo Czech i Polski.

Wobec stanowiska, jakie zajął książę polski — pisze jeden z historyków niemieckich — postanowił cesarz Henryk zrobić Czechy, należące do Rzeszy, ośrodkiem światła siołańskiego i jednocześnie wynagrodzić przez to diabełnie, ważne usługi księcia Wratysława.

Jan Dąbrowski.

TELEGRAMY.

Przygotowania Reichswehry.

WIENIEN, 2. I. (PAT.) „Wiener Allgemeine Zeitung“ donosi, że francuski generał Poite, członek międzysejuszniczej komisji kontrolnej, ma przedłożyć konferencji ambasadorów dłuższe sprawozdanie w którym ustala następujące fakty: 1) Reichswehra utrzymuje tajne biuro werbankowe i zajmuje się formowaniem tajnej nieregularnej armii, 2) Reichswehra urządza co 3 miesiące kursy wyszkolenia po 20 tys. ochotników na każdym kursie.

Zwycięstwo wyborcze Mustafa-Kemala.

PARYŻ, 31. XII. (Pat) „Matin“ donosi z Konstantynopola, iż partja Mustafa-Kemal Paszy uzyskała oświadczenie zwycięstwa w wyborach.

Aresztowanie pęta-komunisty.

WIENIEN, 2. I. (Pat). Wczoraj aresztowano tu pęta komunistycznego do niemieckiego Reichstagu Katza, który przebywa w Wiedniu już od kilku dni pod fałszywym nazwiskiem.

Burza w Anglii.

LONDYN, 2. I. (Pat). Nad Anglią przeszła nowa gwałtowna burza.

Tamisa wzbiera w dalszym ciągu izolując szereg miejscowości. Komunikacja napowietrzna między Londynem a kontynentem jest nadal wstrzymana.

Walki w Maroku.

MADRYT, 2. I. (Pat). Wojska hiszpańskie w dalszym ciągu tępią powstańców ze szczepta Andżera. Gen. Sipo przedsięwziął niezbędne środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa na granicy strefy międzynarodowej.

Termin Paryskiej konferencji ministrów finansów.

PARYŻ, 2. I. (Pat). Konferencja ministrów finansów państw sprzymierzonych odbędzie się 7 a nie 6 stycznia.

Ze świata.

Przypowiednie papi Fraya na r. 1925. Znana wróżka paryska p. Fraya stawia następujące horoskopy na rok 1925:

Rok ten będzie rokiem szybkości, zaburzeń, a przy końcu rokiem szczęścia. Będzie kipiący, egzaltowany, naprzemiem ciemny i jasny, cały w zawrotnym tempie. Wiele gwałtownych odczów, agitacji... zwłaszcza słownych. Na horyzoncie wstawać będą groźne cienie,

padną ciężkie słowa, lecz do żadnych kataklizmów nie dojdzie. Mogą być powstania, bunty, ale lokalne i krótkotrwałe. Trzy czy cztery osobistości, już naznaczone,

lecz ogółowi dotychczas nieznane, nagle, pod wpływem jednej grupy politycznej wyjdą na oświecenie i będą posiadali władzę. Możliwa jest Francja dyktatura... lecz bardzo krótką! Pod koniec doczekamy dni jasnych i wolnych. Zasadniczym zagadnieniem będzie kwestja pieniężna—drożyzna będzie trwała, podatki wzrastają, frank waha się. Jednak handel i przemysł rozwijają się wspaniale. Kto potrafi twórczo pracować, ten jedynie przetrwa i utrzyma się na falach głębokiego kryzysu politycznego w Niemczech i Hiszpanji słabem echem odbiją się we Francji. Zacieśni się więzy przyjaźni franco-amerykańskiej. Nauki weznają olbrzymie postępy, dokonane będą nowe genialne wynalazki. Nadejdzie literatura nowożytna i ilustrująca szybkość i wypadków i bujność przeżyć i uczuć.

SPÓŁDZIELNIA ROLNA

Kresowego Związku Ziemiańców

Zawalnia Nr 1, telef. 1-47.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:

Zakup i sprzedaż produk. rolnych.

Sklepy detaliczne:

Unwarsytecka 1, Mickiewicza 20, Kalwaryjska 1, Portowa 22.

WŁASNE PIEKARNIE

ze sprzedażą detaliczną w sklepach.

Skład paszy

Sprzedaż detaliczna: owsa, otrąb, siana, słomy.

Dostawy rządowe

Pośrednictwo między producentami rolnymi a instytucjami państwowymi w dostawie produktów rolnych.

Składy przy bocznicy kolejowej:

Róg ul. Targowej i Szkaplernej

Telefon 4-62.

Własny labor. przewozowy.

WARSZAWSKA GIEŁDA

2 stycznia b. r. (w zł. polskich).

Table with exchange rates for various currencies: Gotówka, Dolary, Czeki, Fanty angielskie, Londyn, Nowy York, Paryż, Praga.

Redaktor Stanisław Mackiewicz

THEATR POLSKI. D Z I S. Panna Maliczewska. Szuka G. Zapolskiej. Początek o godzinie 8 wiecz. JUTRO o g. 4-ej pp. przedstawienie dla młodzieży po cenach najniższych „Grube ryby“ komedja M. Bałuckiego. W poniedziałek 5 stycznia premiera „Poburzy“ sztuka W. de Bondy. TEATR WILKI. (W. Pohulanka). D Z I S. Hrabina Marica operetka Kalmara z W. KAWECKA. Początek o godz. 8 ej wiecz. JUTRO 2 widowiska: o g. 8 m. 30 po cenach znizonych „Dama w gronostajach“ operetka Gilberta z W. KAWECKA. O godz. 8 wiecz. po raz drugi Widowisko balstowe pod kierunkiem J. CIEPLIŃSKIEGO.

OD WYDAWNICTWA.

Z dniem 1-go stycznia 1925 r. Biuro Reklamowe Stefana Grabowskiego przestało posiadać wyłączną reprezentację ogłoszeń „SŁOWA“.

Uprasza się wszystkie biura i ogłaszających się zgłaszać się bezpośrednio do Administracji „SŁOWA“ Mickiewicza 4.

Akwizytorzy ogłoszeń potrzebni.

Najtańsze źródło zakupu!!!

- OWSA, OTRĄB, SIANA, SŁOMY, KONIECZYNY, WĘGLA, MAKI pszennej, SOLI, GURKI, SŁONINY, SZMALCU, KASZ

w Spółdzielni Rolnej Kresowego Związku Ziemiańców. ZAWALNIA 1 TEL. 1-47

KAMIENIE ŻÓŁTODWE

Uszuwa bez bóla CHOLEKINAZA NEMOJEWSKIB60. Ataki w zupełności ustają. OBJAWY: (początkowe). Ból w okolicy i dolka pędoorcowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewanie w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna. Jak woda jeży obłożony. Gorączka i kwas w ustach. Odbijanie gazami. Wądotętność i burczenie w kiszce. Bóle i zawroty głowy. Słabe odenerowanie. OBJAWY: (podczas ataków). W dolku i wątrobie silny ból który się rozchodzi ku stronie tyłnej — pętlę, krzyż i sięga aż pod łopatkę. Wądotętność, rozszerzenie źeber i parcie na kieszke stolcową. Brak tchu oraz ból w plecach i klatce piersiowej (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółtą dreszcz silne poty, żółtaczka. Skład główny: Aptekarz H. Nemojewski Warszawa Nowy Świat 5. Sprzedaż we wszystkich składach aptecznych i aptekach.

AKUSZKA Okuszek. Wykwalifikowane furo karakulowe (medel paryski) na przepięknie wybitowanej złotem jedwabnej podszewce nioszone b. korzystnie do nabywania a powoda termalnego wyjazdu Kalwaryjska 8 m. 12.

OBWIESZCZENIE. Prezesa Wileńskiej Izby Skarbowej. Podaje do wiadomości, iż z dniem 1-go stycznia 1925 roku zapasy spirytusu i wyrobów wódczanych, znajdujące się w fabrykach wódek, hurtowniach, restauracjach, sklepach detalicznych, jak również u osób prywatnych (u ostatnich ponad 5 litrów 100%) wreszcie przesyłki spirytusu i wódek, wysłane przed dniem 1-go stycznia 1925 r. (po nadejściu do miejsca przeznaczenia) podlegają dodatkowemu opodatkowaniu, a mianowicie: spirytus czysty po 91 groszy od litra spirytusu 100%, półfabrykaty zaś i gotowe wyroby wódczane bez jakichkolwiek demieszek oprócz wody — po 36 groszy, reszta zaś wyrobów — po 68 groszy od litra płynu. Przedsiębiorstwa i wyżej wymienione osoby obowiązane są zgłosić do dnia 8-go stycznia 1925 roku na piśmie w 2-ech egzemplarzach do właściwego Urzędu Akcyzowego, a poza siedzibą tych Urzędów do właściwego Inspektora Akcyzowego, cały zapas spirytusu i wyrobów wódczanych, znajdujących się u nich w dniu 1-go stycznia 1925 roku; odbiorcy zaś przesyłek, podlegających opodatkowaniu, w ciągu 2-ech dni po odbiorze. Na dowód uiszczenia dodatkowego opodatkowania wyrobów wódczanych należy nakleić na każdej faszce z wyrobami po jednej bandereli pod cytkiem, u dołu na czynie. Szczegółowych informacji udzielają Urzędy Akcyzowe w Wilnie i Wilejce, a w powiatach — oddzielne Inspektoriaty. Wilno, dnia 2 stycznia 1925 roku. (—) J. Stalcki. PREZES.

Potrzebni agenci ogłoszeniowi zgłaszać się w Administracji „Słowa“ Mickiewicza 4 w godz. od 11 do 1 po poł.

Cegła Szamotowa (OGNIOTRWAŁA). wytrzym. ogn. do 1800° C (Stoż. Seg. 35/39) prostokątna i fasonowa dostosowana do potrzeb każdej gałęzi przemysłu. GLINKA OGN., Zaprawa szamotowa. FABR. PORC. i WYR. CERAMICZ. w ĆMIELOWIE Warszawa, Królewska 18, tel. 1-69.

Zamiast TRANU dla dzieci oraz osób wątłych i anemiecznych JECOROL. MAGISTRA A. Bukowski. Recepta: M. Z. P. Nr. 214. Laboratorium chemiczne Apteki, Warszawa Marszałkowska 54, telefon 13-19. Sprzedaż w aptekach i skł. aptecz. Wystrzegaj się nadmierności! Uwaga! wszystkie wyroby naszego laboratorium są zaopatrzane w czerwony pedip: „A. Bukowski“ i markę ochronną: trójka ze statywą.

Od Administracji. Przypominamy Sz. Prenumeratom iż czas odnowić prenumeratę na rok 1925. Jednocześnie prosimy o jaknajrychlejsze uszczerzenie za ległości za rok 1924.